

YUCOM

Komitet pravnika
za ljudska prava

YUCOM
Komitet pravnika za ljudska prava
Lawyers' Committee For Human Rights

Br. 308/18

08.03. 2018 god

BEOGRAD,

Tel: 011 3344425 - Fax: 011 3344235

Adresa:
Kneza Miloša 4
11103 Beograd
PAK 106915
Srbija

Telefon:
011/3344235
Fax:
011/3344425

e-mail:
office@yucom.org.rs

web:
www.yucom.org.rs

МИНИСТАРСТВО ПРАВДЕ

Немањина 22-26

Поводом позива Министарства правде за доставу образложених коментара на Радни текст амандмана Министарства правде на Устав Републике Србије, Комитет правника за људска права - ЈУКОМ благовремено доставља

Коментаре на Радни текст амандмана Министарства правде на Устав Републике Србије

Комитет правника за људска права изражава овим дописом главне примедбе на Радни текст амандмана на Устав РС а којим су регулисани:

- ✓ **услови за избор судија;**
- ✓ **састав и одлучивање Високог савета судства;**
- ✓ **непреместивост судија; и**
- ✓ **покретање дисциплинског поступка.**

Недостатак образложења и нацрта Уставног закона онемогућује да се оствари сагледавање домаћаја предложених решења, те се даље конкретне примедбе и предлози пре свега односе на гаранције које дају понуђена решења, а која би, уз одговарајуће законе, могла бити тумачена и другачије.

Коментари на радни текст амандмана представљају и допуну темељних коментара које је ЈУКОМ доставио Министарству правде у сарадњи са Удружењем јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца и Београдским центром

Комитет правника за људска прava – YUCOM
Kneza Miloša 4, 11103 Beograd, PAK 106915, Srbija
011/3344235, 3344425 | office@yucom.org.rs | www.yucom.org.rs

за људска права.

Одсуство радне групе чије је формирање Србија предвидела Акционим планом за Поглавље 23 тј. недостављање одговора на питања која су постављена Министарству правде и примедбе на процедуру приликом израде радне верзије амандмана на Устав нисмо посебно образлагали, већ ова питања достављамо у прилогу коментара.

У прилогу вам достављамо и мишљење о непоштовању мера предвиђених Акционим планом за Поглавље 23 које је на основу дискусија организованих у оквиру Националног конвента за ЕУ, радне групе за Поглавље 23, а са којим се у потпуности саглашава и Комитет правника за људска права - ЈУКОМ.

АМАНДМАН III

Коментар:

Амандман III који носи назив *Начела о судовима* предвиђа како организационе аспекте тако и процесне аспекте. Став 6 и став 7 Амандмана III односе се на судску одлуку, где је изостављено јавно изрицање пресуде.

Номотехнички би било целисходно да се одредбе овог Амандмана групишу у два члана, односно да се организациони део регулише у Амандману VI, а да се исти преименује (видети коментар Амандмана VI).

АМАНДМАН IV

Коментар:

Став 1 Амандмана IV није усклађен са номотехником и одредбама важећег Устава. Према члану 16 став 2 Устава РС, општеприхваћена правила међународног права и потврђени међународни уговори саставни су део правног поретка Републике Србије и непосредно се примењују. У том смислу, из извора права на основу којих судија суди изостала су општеприхваћена правила међународног права.

Став 2 Амандмана IV који регулише да се уједначавање судске праксе уређује законом није у складу са Амандманом VI који одређује да Врховни суд Србије усклађује судску праксу, односно уколико ВСС усклађује судску праксу, он може бити везан искључиво законом којим се успоставља процедура за покретање процеса усклађивања, који не спада у материју Устава.

Одредбом става 3 Амандмана IV партикуларно се предвиђа један од услова за избор судија. С

друге стране, предвиђање јединог услова за избор судија на начин како је предвиђено ставом 3 отвара 2 питања.

Прво питање је гаранција независности институције која врши не само обуку, него и претходни избор могућих носилаца правосудне функције.

Друго питање је питање повреде начела легитимних очекивања правосудних саветника и сарадника, адвоката и тужилаца који према досадашњим условима регулисаним Законом о судијама испуњавају услове за избор, те чија се стручна оспособљеност оцењује ван институције за обуку.

Одредба става 7 Амандмана IV према којој судија може бити премештен није номотехнички прецизна јер термин „преуређење“ није познат у српском правном систему. Додатно, „премештај у други суд“, може бити тумачен широко и то на начин да се судија одређеног суда одређене врсте и инстанце премешта у други суд друге врсте или друге инстанце.

АМАНДМАН V

Коментар:

Одредба става 1 Амандмана V није довољно прецизна, већ је потребно прецизирати за које кривично дело судија и судија поротник не могу бити позвани на одговорност.

Одредба става 3 Амандмана V садржи термин „приватна функција“ која је непозната у српском правном поретку. Питање неспојивости функција судије и председника суда са другим функцијама је регулисано на начин који не пружа гаранције за слободу удруживања судија.

АМАНДМАН VI

Коментар:

Одредбом става 1 Амандмана VI изричито је одређено постојање Врховног суда Србије. Назив Врховног суда Србије је у складу са његовим надлежностима. Остале врсте судова се не одређују уставним амандманима. Било би целисходно преименовати назив амандмана у *Врсте судова*, те предвидети одредбу којим се судови оснивају законом.

АМАНДМАН VII

Коментар:

Амандманом VII регулисан је избор председника Врховног суда и председника судова. Поступку избора председника Врховног суда Србије и председника судова има се приговорити искључиво начин на које се доносе одлуке у Високом савету судства, док је механизам избора усклађен са

стандардима.

АМАНДМАН VIII

Комитет правника за људска права поводом овог амандмана подржава став Високог савета судства изнет у коментарима на Уставне амандмане да се Високи савет судства мора дефинисати као највиши орган судске власти, уместо означавања у амандману VIII као „самосталног и независног државног органа“, будући да ово ствара недоумицу да ли се ради о органу судске или управне власти.

Амандманом VIII регулисане су надлежности Високог савета судства, укључујући избор и престанак функција судија, као и именовање и разрешавање дисциплинских органа. Према досадашњем законском решењу, дисциплински поступак покреће се предлогом дисциплинског тужиоца на основу дисциплинске пријаве коју може поднети свако лице. Поступак за разрешење судије покреће Дисциплинска комисија на основу утврђене одговорности за дисциплински прекршај. Уколико би, према предложеном решењу, дисциплински поступак и поступак разрешења судије и председника суда могао покренути и министар надлежан за правосуђе, значајно би се нарушила самосталност и независност Високог савета судства као органа који јемчи самосталност и независност судова. Могућност да орган извршне власти покрене дисциплински поступак против судије, као и поступак за разрешење судије озбиљно нарушава начело поделе власти.

Целисходније решење било би постојеће решење - право министра надлежног за правосуђе да поднесе пријаву дисциплинском тужиоцу, која de facto има много већу тежину када је упућена од стране министра и искључивање министра надлежног за правосуђе из дисциплинског поступка и поступка за разрешење судије и председника суда у даљем поступку.

Уједно, у Радном тексту који је израдило Министарство правде, за део амандмана који се односи на могућност министра правде да покреће дисциплински поступак не постоји никакво образложење.

АМАНДМАН IX

Коментар:

Став 1 и став 3: Не постоји образложење нити се тумачењем текста амандмана може закључити због чега је у ставу 1 Амандмана IX одређен број од 5 судија, тим пре што радни текст не садржи одређење врста судова, а с друге стране се у ставу 3 Амандмана IX инсистира на равномерној заступљености судова. Према садашњем уређењу, то могу бити судови опште надлежности или посебне надлежности, односно судови различитих инстанци. У том смислу, ако се инсистира на

равномерној заступљености судова, што је позитивно одређење, потребно је повећати број чанова Високог савета судства из реда судија.

Предвиђање истакнутих правника као чланова само по себи не пружа гаранцију независности судија, односно уколико се желе предвидети истакнути правници као чланови ВСС, неопходно је **предвидети гаранције њихове независности**. Дакле, поред кредибилитета који истакнути правници уживају као представници правне струке неопходно је предвидети објективне критеријуме којима се обезбеђује њихова независност: **неспојивост са обављањем политичких функција у одређеном - дужем - временском периоду пре избора, односно у току избора**.

Искључиво на тај начин се може остварити надлежност Високог савета судства која је предвиђена у Амандману 8 став 1, односно да јемчи **самосталност и независност судова**.

Уједно, наведени амандман је у потпуности у супротности са духом обавезе које је Србија преузела Акционим планом за Поглавље 23 у коме се јасно наводи да се у оба савета, како судском, тако и тужилачком гарантује најмање 50% чланова савета из реда судија, односно тужилаца. Чињеница да се ова мера из Акционог плана спроводи у радној верзији текста увођењем веће тежине гласа председника Високог савета судства, у случају подељене већине, који нужно долази из реда истакнутих правника, превагу даје члановима ВСС који нису судије, тиме у потпуности игнорише текст Акционог плана.

Став 2: Надлежни одбор Народне скупштине не може бити орган који оцењује "истакнутост" одређених правника. Истакнутост правника могу оцењивати јавне установе и институције као и организације у чијој је надлежности процена професионалног ангажмана појединаца.

Додатно, истакнути правници бирају се, у евентуалном поновљеном гласању, већином од пет деветина, што представља увођење новог начина одлучивања у Народној скупштини, и уопште начина који не постоји у правном поретку Србије, а и упоредноправно није могуће пронаћи овакав разломак приликом дефинисања већине потребне за одлучивање. Иако постоји став Венецијанске комисије да је неопходно обезбедити механизам избора који обезбеђује да не дође до блокаде приликом избора, овде се мора напоменути да „квалификована већина“ у другом кругу готова идентична апсолутној већини и да је најнижа у односу на све квалификоване већине које се предвиђају у региону. Тако је у Црној Гори предвиђена тропетинска већина. Смисао квалификоване већине је да постоји сагласност дела опозиције о избору личности. Смисао квалификоване већине је оваквом поставком и односом политичке моћи у Србији обесмишљен.

АМАНДМАН XI

Коментар:

Будући да је број чланова Високог савета судства одређен парним бројем што представља мање

заступљену праксу (10 чланова) амандманом X, амандман XI одређује да председник Високог савета судства не може бити из редова судија, а амандман XII да Високи савет судства доноси одлуке гласовима најмање шест чланова Високог савета судства, или гласовима најмање пет чланова Савета међу којима је председник Високог савета судства, из овакве формулације јасно је да председник Високог савета судства има веома битну улогу у доношењу одлука Савета, стога је неопходно овај амандман изменити тако да председник Високог савета судства може бити биран из редова судија, а у вези са коментарима на Амандман XII.

АМАНДМАН XII

Коментар:

У ставу 1 Амандмана XII је предвиђен начин доношења одлука. Према овој одредби, одлуку могу донети искључиво чланови из реда истакнутих правника, без иједног гласа чланова из реда судија. С друге стране, чланови Високог савета судства из реда судија никада не могу донети самостално одлуку, чиме се урушава начело паритета на коме инсистира Венецијанска комисија, као и Акциони план за Поглавље 23.

У Београду, 8. марта 2018. године

Milovan Antonijević
Милан Антонијевић, директор

Комитет правника за људска права - ЈУКОМ

